

Goranka Blagus Bartolec
Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Republike Austrije 16, HR-10000 Zagreb
gblagus@ihjj.hr

GLAGOLSKE KOLOKACIJE U ADMINISTRATIVNOME FUNKCIONALNOM STILU¹

Administrativni funkcionalni stil jedan je od pet stilova hrvatskoga standardnog jezika i iscrpno je opisan u hrvatskoj jezikoslovnoj literaturi (Kovačević i Badurina 2001, Silić 2006, Frančić i dr. 2005, *Coca-Colin priručnik* 2011, Turk 2013). Administrativni je stil veoma proširen stil standardnoga jezika s obzirom na to da zahvaća zakonodavno i preskriptivno područje jezične uporabe (pravo, pravosuđe, diplomacija, državne službe, banкарство i financije, gospodarstvo, publicistika) unutar kojega nastaju brojne tekstne forme (zakoni, propisi, pravilnici, potvrde, odluke, molbe, izvješćaji, životopisi itd.). Jezik se takvih tekstova temelji na ustaljenim i zadanim jezičnim formulama na sintagmatskoj i sintaktičkoj razini, što uključuje upotrebu različitih imenskih i glagolskih kolokacija. Glagolske su kolokacije u odnosu na imenske znatno slabije opisane u hrvatskoj literaturi (Petrović 2007/2008), a tek u posljednje dvije godine raste zanimanje za ovu tematiku u hrvatskome jeziku. U radu će naglasak biti stavljen na analizu učestalih glagolskih kolokacija (*stupiti na snagu, dati/podnijeti ostavku, donijeti zakon, obavljati/obnašati/vršiti dužnost, poništiti odluku, preuzeti dužnost, preuzeti odgovornost, održati sjednicu, voditi računa* itd.) u tekstovima koji pripadaju administrativnomu stilu. Na temelju korpusnih potvrda (hrWaC) te prema potvrdama iz administrativno-pravnih tekstova (*Narodne novine, Zakon.hr, Propisi.hr*) opisan će se sintaktički i semantički potencijal glagola u takvim svezama, pri čemu će se promatrati dva kriterija –

¹ Rad je izrađen u okviru istraživačkoga projekta Hrvatski mrežni rječnik – Mrežnik (IP-2016-06-214), koji financira Hrvatska zaklada za znanost. Rad je utemeljen na izlaganju na XXXI. Međunarodnome znanstvenom skupu Jezik i njegovi učinci održanome od 4. do 6. svibnja 2017. u Rijeci.

gramatička veza među sastavnicama glagolske kolokacije (upravljanje) i perifrastičnost (nepunoznačnost i punoznačnost glagolske sastavnice). Uputit će se na komunikacijsko-pragmatičku dimenziju glagolskih kolokacija s namjerom da se pokaže jesu li glagolske kolokacije u administrativnim tekstovima stilsko sredstvo kojim se postiže učinak na primatelje ili su one jedina mogućnost prenošenja sadržaja koji se u administrativnim tekstovima ne mogu prenijeti drugim neutralnijim, odnosno stilski neobilježenim jezičnim formama. U konačnici raspravljat će se o zamjenjivosti glagolske kolokacije jednorječnim glagolom te o normativnome statusu glagolskih kolokacija u hrvatskome jeziku.

1. Uvod: o administrativnome funkcionalnom stilu općenito

Administrativni funkcionalni stil jedan je od pet stilova hrvatskoga standardnog jezika, uz znanstveni stil drugi je stil koji bi se trebao temeljiti na primjeni standardnojezične norme i iscrpno je opisan u hrvatskoj literaturi (Kovačević i Badurina 2001, Frančić i dr. 2005, Silić 2006, *Coca-Colin priručnik* 2011: 11). Svojestven je jeziku državne uprave, dakle u najširem smislu obuhvaća široko područje zakonodavstva i prava.² Ustaljene konstrukcije na planu izraza koje su svojestvene administrativnomu stilu česte su i u publicističkome stilu, ali se isprepliću i sa znanstvenim stilom. Zbog takvih obrazaca na oba jezična plana administrativni se stil shvaća kao „ono kako treba govoriti, kako je ispravno i poželjno” (Kovačević i Badurina 2001: 79) te se jezična obilježja koja prevladavaju u administrativnome stilu automatizmom prenose i u druga područja jezičnoga djelovanja, posebno u opći (razgovorni) diskurs, medije, propagandu.³ Pritom, unatoč nastojanju pa i obvezi za poštivanjem jezične norme i na planu izraza i na planu sadržaja, administrativni stil karakteriziraju česta odstupanja od pravila standardnoga jezika, tj. iako se teži jezičnoj pravilnosti, ona se u praksi ne provodi dosljedno. Zbog prodiranja obilježja administrativnoga stila i u druge stilove i komunikacijske domene česte su i pogreške koje se iz administrativnoga stila prenose i izvan njega. Većina govornika, zbog strogosti i ustaljenosti, administrativni jezik prihvaća kao pravilan, tj. kao obrazac pravilne je-

² „Administrativni je pak jezik više od drugih *knjiški* (u odnosu prema standardnojezičnoj normi za razliku od razgovornoga i publicističkoga stila, op. autora): to je neosoban jezik dopisa, spisa i akata koji traga za jednoznačnošću” (Kovačević i Badurina 2001: 27–28).

³ Kovačević i Badurina (2001: 81, 80. bilješka) ističu: „Neki su razlozi zadiranja administrativnoga jezika u druge sfere zadani nezaobilaznom društvenom praksom: iako je riječ o knjiškomu tipu diskursa, on se (...) nužno dotiče svakog govornika. (Dok prosječan govornik hrvatskoga jezika uistinu ne mora znati napisati ni novinsku vijest ni stručni/znanstveni članak, a kamoli pjesmu, pisanje molbe ili žalbe proizlazi izravno iz njegovih društvenih interesa. Štoviše i razumijevanje je teksta nekog pravilnika, statuta ili zakona nerijetko potreba koju ne može mimoći.)”

zične upotrebe te time kao pravilnima prihvaćaju i odstupanja od standardno-jezične norme. Pod utjecajem administrativnoga stila i u drugim jezičnim stilovima proširena je upotreba nekih glagola koja nije u skladu sa standardnojezičnom normom (npr. *vršiti*, *koristiti*, *ispoštovati*, *iziskivati*, *ukazati*, *predstavljati*).

Unutar takvih okvira administrativnoga stila u hrvatskome jeziku ustalile su se različite imenske⁴ i glagolske kolokacije koje su kao gotove višerječne sveze sastavnice brojnih zakonodavnih i preskriptivnih tekstova. S obzirom na to da su glagolske kolokacije najbrojnije u tekstovima koji pripadaju administrativnomu stilu, njihova će se glavna obilježja opisati upravo na temelju potvrda dobivenih iz zakonodavnih i administrativnih izvora. Osim u administrativnome stilu, u hrvatskome su jeziku glagolske kolokacije proširene i u manje strogim stilovima standardnoga jezika poput publicističkoga stila (*graditi karijeru*, *imati za cilj*, *obavljati radove*, *održati koncert*, *sići s vlasti*) i razgovornoga stila u kojima se javljaju i odstupanja od standardnojezične norme (*vršiti dostavu*, *ukazati na problem*).

2. Kolokacijski potencijal glagola u hrvatskome jeziku

Kolokacije su kao jezična pojava u hrvatskome jeziku, kao i u drugim jezicima, iscrpno opisane u posljednjih dvadesetak godina s leksikološkoga i leksikografskoga aspekta, glotodidaktičkoga te, razvojem korpusnih alata, računalnoga aspekta, o čemu svjedoči brojna literatura (Mihaljević 1991, Ivir 1992/1993, Pritchard 1998, Petrović 2007, Blagus Bartolec 2012/2014, Stojić i Murica 2010, Ordulj 2016). Iako postoje različite definicije, kolokacije se u najširem smislu mogu opisati kao čvrste sveze koje se kao ustaljene upotrebljavaju u gotovu obliku, a nastaju najčešće zbog proširenja ili suženja značenja jednorječnice kojom se katkad ne može izreći potpun sadržaj (npr. značenjski potencijal imenice *četskica* sužava se kolokacijom *četskica za zube*). Prototipnu kolokacijsku strukturu u hrvatskome, ali i drugim jezicima, imaju sveze koje tvore pridjev i imenica (*anonimno pismo*, *poslovno pismo*, *pravna država*). Druge dvije ustaljene kolokacijske strukture jesu imenica + imenica (*pismo bomba*, *pismo namjere*, *grad država*) te imenica + prijedložno-padežni izraz (*nož za pisma*, *država bez granica*). U odnosu na imenske kolokacije glagolske su kolokacije slabo opisane u hrvatskoj literaturi. Osim gramatičkoga opisa gla-

⁴ Iako bi odgovarajući bili pridjevi *imenični* ili *imenički* 'koji se odnosi na imenice', ovdje se upotrebljava pridjev *imenski* jer u širem značenju obuhvaća i imenice kao glagolske dopune (*obaviti očevid*, *preuzeti dužnost*), ali i dopune s pridjevom i imenicom (*riješiti stambeno pitanje*, *usvojiti akcijski plan*) te dopune s dvjema imenicama (*prihvatiti nacrt zakona*, *obnašati dužnost predsjednika*).

golskih spojeva (Silić i Pranjković 2005) kolokacijska dimenzija glagola opisana je u Petrović (2007/2008), a u posljednje dvije godine nastalo je nekoliko radova u kojima se opisuju glagolske kolokacije u hrvatskome jeziku općenito (Peti-Stantić i dr. 2016, Šojat i dr. 2016) te u pojedinim strukama (Miščin 2012, Luzer i Tominac Coslovich 2016). Potvrde o glagolskim kolokacijama donose se samo u općim rječnicima, dok glagolske kolokacije nisu uključene u posebne (terminološke) rječnike, enciklopedije i leksikone u kojima prevladavaju imenske sveze te, iznimno, jednorječni glagoli. Glagolskom se kolokacijom ovdje smatra sveza čija je prva sastavnica glagol koji otvara mjesto imenici ili prijedložno-padežnomu izrazu (u nastavku PPI). Struktura glagolskih kolokacija u hrvatskome uklapa se u model glagolskih višerječnih izraza (eng. *verbal multiword expressions*) koji su opisali Baldwin i Kim (2010.), a u hrvatskome su taj model primijenili Šojat i dr. (2016). Baldwin i Kim (2010: 13–17) izdvajaju tri osnovna modela glagolskih višerječnih sveza:

1. glagolsko-prijedložne sveze (*prepositional verbs*) u koje se u hrvatskome, iako ne čine leksičko jedinstvo kao, primjerice, engleski frazni (prijedložni) glagoli *break down*, *catch up*, mogu svrstati hrvatski glagoli s obveznom prijedložnom dopunom koja otvara mjesto imenici ili imenskoj skupini (*doći do / koga, čega/, izići iz /čega/, ovisiti o /komu, čemu/, utjecati na /koga, što/ itd.*)⁵
2. sveze s laganim glagolima⁶ (*light-verb constructions*) u koje se svrstavaju glagoli koji otvaraju mjesto imenici i s njom tvore čvrstu svezu s cjelovitim značenjem. U hrvatskome se laganim glagolima mogu smatrati svi perifrazni, modalni i fazni glagoli (Silić i Pranjković 2005, Belaj i Tanacković Faletar 2014) koji u ostvarivanju cjelovitoga značenja zahtijevaju imensku dopunu (*dati izjavu, izraziti zahvalnost, podnijeti ostavku, trebati pomoć* itd.)
3. glagolsko-imenski frazemi (*verb-noun idiomatic combinations*) koji s obzirom na specifičnost značenja koje ne proistječe iz značenja pojedinačnih sastavnica tvore posebnu skupinu sveza (*mlatiti praznu slamu, dati petama vjetra* itd.).

Frazemske glagolske sveze nisu tema ovoga rada, te će se opis glagolskih kolokacija u administrativnome stilu u nastavku temeljiti na 1. i 2. modelu prema Baldwin i Kim. Opisat će se prijedložne glagolske sveze i glagolske sveze s imenskim dopunama koje su na strukturnoj razini dva temeljna tipa glagolskih sveza u administrativnome stilu hrvatskoga jezika. Pritom, međutim, treba istaknuti da se u podjeli glagolskih sveza, koju primjenjuju i Baldwin i Kim, primarno polazi od sintagmatske razine kao platforme za određenje glagolske

⁵ O svezama glagola i prijedloga u hrvatskome usp. Matas Ivanković 2016: 546–547.

⁶ Više o laganim glagolima u hrvatskome usp. Peti-Stantić i dr. 2016.

kolokacije, što je s jedne strane opravdano jer je sintagmatska razina prva jezična razina na kojoj se ostvaruje čvršća značenjska veza među pojedinačnim riječima (Ivir 1992/1993: 181). Problem u opisu glagolskih kolokacija temelji se na njihovoj morfološkoj i sintaktičkoj promjenjivosti. Za razliku od imenskih kolokacija koje su podložne morfološkim promjenama (*kreditna kartica, kreditne kartice, kreditnoj kartici...*), ali se uvijek kao cjelovite sveze uklapaju u veću sintaktičku cjelinu, glagolska se kolokacija samo u kanonskome obliku (infinitiv + imenica/PPI) može izdvojiti kao cjelovita sveza. U svim ostalim oblicima, dakle kad se upotrebljava u određenome komunikacijskom kontekstu, glagolska je kolokacija proširena drugim sintaktičkim dopunama. Osim što je sastavnica kolokacije, glagol je i nositelj sintaktičkoga ustrojstva, pa tako otvara mjesto i drugim članovima rečeničnoga ustrojstva (subjektu, objektu, priložnoj oznaci). Primjerice, glagolska kolokacija *staviti na raspolaganje* na razini rečenice, kad iz kanonskoga oblika prelazi u određeni paradigmatski oblik, uza se vezuje čak tri rečenične dopune: *Netko* (subjekt) *je stavio nekomu* (neizravni objekt) *koga/što* (izravni objekt) *na raspolaganje*. Takav argumentni i valencijski potencijal glagolskih kolokacija uvjetuje njihovo određenje kao jedinica koje se ne ostvaruju samo na sintagmatskoj razini, što je obilježje imenskih kolokacija, nego se protežu i na rečeničnu razinu jer se tek unutar širega rečeničnog konteksta prepoznaje njihova strukturna i značenjska cjelovitost.⁷

3. Obilježja glagolskih kolokacija u administrativnome funkcionalnom stilu: uzroci njihove upotrebe

Ustaljena struktura glagolskih kolokacija u administrativnome stilu u kojima glagol na temelju svojega valencijskog potencijala otvara mjesto imenici (ili imenicama) u određenom padežu te prijedložno-padežnomu izrazu proistječe iz triju kriterija: pragmatičkoga, kontaktnojezičnoga i tvorbenoga.

3.1. Pragmatička obilježja glagolskih kolokacija u administrativnome stilu

Institucionalnost, činjeničnost, zakonodavnost i preskriptivnost glavna su sadržajna obilježja tekstova koji pripadaju administrativnomu funkcionalnom stilu. Taj se sadržaj prenosi primateljima kao strankama u kakvu službenome postupku ili kao pripadnicima određene društvene zajednice. Umjesto neutralnih i jednostavnih jezičnih oblika (npr. jednorječnih glagola) administrativni tekstovi sadržavaju čvrste sintagmatske strukture među kojima prevlada-

⁷ Što je blisko i Firthovu tumačenju (1957: 12) da kolokacija može biti i cijela rečenica ako se tek u cjelovitoj sintaktičkoj jedinici može realizirati određeno značenje.

vaju glagolske kolokacije. Osim glagola, u takvim kolokacijama važnu ulogu ima imenica ili imenska skupina kojoj glagol otvara mjesto. Upotrebu glagolskih kolokacija Silić (2006: 65–66) pripisuje nominalnosti administrativnoga stila, kojemu je svojstven imenični način izražavanja. Neimenske se konstrukcije svode na imensku, što je posebno vidljivo u dekomponiranju glagolskoga predikata (*donijeti odluku, doći do zaključka/rješenja, dati izjavu, uzeti u razmatranje, imati na raspolaganju*), dakle punoznačni se glagol zamjenjuje nepunoznačnim glagolom i odglagolskom imenicom. Na taj se način glavna informacija s glagola prenosi na imenicu (*zakon, odluka, rješenje, zaključak*) te se postiže jači sadržajni učinak na primatelja, čime se ostvaruje persuzivnost temeljena na svjesnosti pošiljatelja poruke o upotrebi jezičnih znakova koji su uvjerljiviji od drugih znakova.⁸ S obzirom na to da se administrativna i zakonodavna komunikacija primarno temelji na pisanim tekstovima, najčešće ne postoji izravna komunikacija između pošiljatelja i primatelja jezičnih sadržaja (primjerice, zakoni i odluke objavljuju se u *Narodnim novinama* ili stranka poštom dobiva službeni dopis o kakvu predmetu).⁹ Stoga je u takvim tekstovima uvijek u središtu imenica kao nositelj glavnoga sadržaja teksta (npr. *Sud donosi ODLUKU, Proglašavam ZAKON o turističkoj djelatnosti*). Osim dekomponiranih glagola koji se u neutralnoj upotrebi mogu zamijeniti jednorječnim glagolom, na istoj se strukturi temelje i druge glagolske kolokacije koje nisu zamjenjive jednorječnim glagolom (*stupiti na snagu, odbaciti žalbu*).

3.2. Kontaktnojezična obilježja glagolskih kolokacija u administrativnome funkcionalnom stilu

Glagolske kolokacije u hrvatskome jeziku ušle su u administrativni jezik pod utjecajem vojnih, političkih, gospodarskih te kulturno-povijesnih kontakata s drugim državama te su se jezične strukture drugih jezika odrazile i na administrativne jezične obrasce hrvatskoga jezika. Kovačević i Badurina (2001: 82, 82. bilješka) razlog vide u bivšoj zajedničkoj državi u kojoj je administrativni jezik bio proširen u vojsci i državnoj upravi pa su se i u hrvatskome jeziku ukorijenili administrativni srbizmi i rusizmi. Turk (2013: 195–200) upućuje na zastupljenost kalkova u hrvatskome jeziku, što je, uz imenske, prijedložne i priložne kalkove, uvjetovalo i pojavu velikoga broja glagolskih kolokacij-

⁸ Pintarić (2002: 102) persuzivnost navodi kao jednu od osnovnih funkcija pragmatičnoga znaka u jezičnome izražavanju.

⁹ S toga aspekta Škiljan (2000: 75) tumači: „Relativna stalnost administrativnog diskursa i činjenica da se on velikim dijelom odvija u pisanoj formi (...) utječu na to da je njegov jezični oblik umnogome šablonski, dakle da se sastoji od gotovih obrazaca čija je glavna funkcija potvrđivanje statusa administrativnog diskursa a tek zatim i prenošenje određenih informacija.”

skih kalkova koji su se, osim u frazemima, od 19. stoljeća pod utjecajem nje-mačkih, mađarskih, talijanskih te francuskih obrazaca proširili u državnoj ad-ministraciji, vojsci i željeznici, primjerice: *držati sjednicu* = njem. *eine Sitzung halten* / franc. *tenir une séance*; *izazvati krizu* = njem. *eine Krise hervorrufen* / franc. *provoquer une crise*; *povlačiti posljedice* = njem. *Folgen nach sich ziehen* / franc. *avoir des suites, tirer à conséquence*. U suvremenoj upotrebi pre-vladavaju i engleski kolokacijski kalkovi, primjerice, *stupiti na snagu* = engl. *come into effect/force*; *donijeti odluku* = engl. *make/take a decision*.

3.3. Tvorbena ograničenost

Jedan od kriterija nastanka glagolskih kolokacija svakako je tvorbeni. Osim glagolskih kolokacija nastalih kalkiranjem ili kolokacija koje su u administra-tivnim i zakonodavnim tekstovima motivirane pragmatičkim kriterijima, uče-stale su i glagolske kolokacije koje se upotrebljavaju zbog nepostojanja je-dnorječnoga glagola u istome značenju. Zbog ograničenih tvorbenih mogućno-sti katkad je od imenice koja je sastavnica kolokacije nemoguće tvoriti jedno-rječni glagol koji je istoznačan s glagolskom kolokacijom, primjerice: *provesti postupak*, *riješiti stambeno pitanje*, *preuzeti dužnost*, *proglasiti embargo*, *pru-žati usluge*, *steći zvanje*. Pritom treba naglasiti da postoje bliskoznačni glago-li ili glagoli koji su motivirani imenicom iste tvorbene osnove, ali se s obzirom na značenjski kontekst glagolska kolokacija i jednorječni glagol ne mogu uvijek zamijeniti (npr. *voditi zapisnik* ≠ *zapisivati*). O zamjenjivosti glagolskih ko-lokacija jednorječnim glagolom bit će riječi u nastavku.

4. Gramatička veza među sastavnicama glagolskih kolokacija u administrativnome funkcionalnom stilu

Većina glagolskih kolokacija koje pripadaju administrativnomu stilu temelji se na gramatičkoj vezi jakoga upravljanja između glagola i zavisne sastavnice jer je zavisna sastavnica nepromjenjiva, tj. ne može se zamijeniti drugim sintag-matskim ili leksičkim jedinicama (Silić i Pranjković 2005: 263–264). Moguće su tek morfološke dvostrukosti na razini broja: *odbaciti optužbu/optužbe*, *od-govarati činjenici/činjenicama*, *izvesti zaključak/zaključke*, *ostvariti pravo/prava* ili padeža: *imati primjedbi/primjedaba* (G) / *primjedbu/primjedbe* (A) itd.¹⁰

¹⁰ Veza jakoga upravljanja može se odrediti kao kriterij za razlikovanje glagolskih kolokacija kao čvrstih sveza koje se upotrebljavaju u gotovu obliku od slobodnih glagolskih sveza u kojima glagol otvara mjesto različitim imenicama ovisno o komunikacijskome kontekstu, tj. sadržaju koji se izriče (*obaviti posao/razgovor/zadatak*, *ispuniti prijavu/uplatnicu*), što je tema posebnoga rada.

Jednaka gramatička veza koja je svojstvena sastavnicama glagolskih kolokacija u administrativnome stilu prevladava i u drugim glagolskim svezama u hrvatskome jeziku: frazemima (*baciti sidro*), publicistici (*graditi karijeru*), razgovornim formama (*izvršiti dostavu*, *vršiti utjecaj na /koga/*) te se može smatrati prototipnom strukturom glagolskih kolokacija u hrvatskome jeziku.

U nastavku će se analizirati značenjski i strukturni potencijal glagolskih kolokacija koje su ustaljene u administrativnim i zakonodavnim tekstovima. Istraživanjem je obuhvaćeno 120 glagolskih kolokacija preuzetih iz *Kolokacijske baze hrvatskoga jezika* koja se izrađuje u Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje,¹¹ a primjeri njihove upotrebe potvrđeni su u korpusu hrWaC i u mrežnim bazama *Narodne novine*, *Propisi.hr*, *Zakon.hr*. Obuhvaćena su različita zakonodavna i administrativna područja, a pretraga je pokazala da se u svim tekstovima, neovisno o području kojemu pripadaju, upotrebljavaju iste glagolske kolokacije. Analizom su obuhvaćeni sljedeći mrežni dokumenti i mrežne stranice: Društvo za zaštitu prirode, Kodeks odvjetničke komore, Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja, Pravilnik o diplomskom radu i diplomskom ispitu na diplomskim sveučilišnim studijima Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, Zakon o javnoj nabavi, Zakon o poljoprivredi, Zakon o turističkoj djelatnosti, Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu, Zakon o zaštiti okoliša.¹²

5. Struktura glagolskih kolokacija

Glagoli se u glagolskim kolokacijama pojavljuju kao prva sastavnica kolokacijske sveze i otvaraju mjesto imenici, imenskoj skupini ili prijedložno-padežnomu izrazu zdesna. S obzirom na značenjski potencijal zastupljene su obje glagolske skupine, i nepunoznačni (suznačni) glagoli (*dati*, *doći*, *voditi* itd.) i punoznačni (samoznačni) glagoli (*dobiti*, *isplatiti*, *podnijeti*, *sastaviti*, *ukinuti* itd.). Prema dobivenim potvrdama, slijedeći Baldwinov i Kimov model, administrativnomu funkcionalnom stilu svojstveno je nekoliko struktura.

5.1. Glagol + A

Sveza koju tvori prijelazni glagol i imenica ili imenska skupina u akuzativu najčešći je oblik glagolske kolokacije u administrativnome stilu. Za ovo je istraživanje u *Kolokacijskoj bazi* izdvojeno 78 primjera takvih kolokacija: *dati (službeno) mišljenje*, *dati izjavu*, *dati ostavku*, *dati prijedlog*, *dati suglasnost*, *dobiti*

¹¹ Više o projektu: <http://ihjj.hr/projekt/kolokacijska-baza-hrvatskoga-jezika/24/>.

¹² Svim je izvorima pristupljeno u svibnju i srpnju 2017.

akontaciju/predujam, dobiti obećanje, dobiti odobrenje, dobiti otkaz, dobiti/izgubiti spor, dobiti upute, donijeti odluku, donijeti plan, donijeti presudu, donijeti zakon, ispuniti/ispunjavati uvjete, ispuniti/ispunjavati zahtjev, izglasati/izglasovati¹³ zakon, izvući korist, izvesti zaključke, izvršiti dostavu, napraviti ponudu, napraviti prekršaj, obaviti istragu, obaviti očevid, obaviti pretrage, obavljati djelatnost, odbaciti optužbe, odbaciti prijedlog, odbiti /čiju/ molbu, odbiti /čiji/ prijedlog, održavati/održati sjednicu, počiniti prekršaj, podnijeti molbu, podnijeti ostavku, podnijeti prigovor, podnijeti tužbu, podnijeti zahtjev, podnijeti žalbu, poništiti odluku, poništiti ugovor, potaknuti zanimanje, predložiti zakon, prekršiti ugovorne odredbe, preuzeti dužnost, preuzeti odgovornost, prihvatiti /čiju/ molbu, primijeniti silu, proglasiti bankrot, proglasiti embargo, proglasiti zakon (Proglasavam zakon o poljoprivredi...), propisati zakon, propustiti priliku, provoditi/provesti istragu, provoditi/provesti obračun, provoditi/provesti postupak, provoditi/provesti mjere, provoditi/provesti zakon, pružati usluge, riješiti stambeno pitanje, sastaviti ponudu, sastaviti zapisnik, steći dobit/profit, steći iskustvo, steći korist, steći ugled, steći zvanje, steći znanje, uložiti tužbu, uložiti žalbu, usvojiti akcijski plan, usvojiti proračun, usvojiti zakon / nacrt zakona, voditi dnevnik, voditi zapisnik, zaključiti ugovor, zatražiti akontaciju/predujam.

5.1.1. Glagol + A + druga padežna dopuna / PPI

Sveze u kojima glagol uz akuzativ kao glavnu dopunu otvara mjesto i drugim fakultativnim padežnim dopunama ili prijedložno-padežnim izrazima podvrsta su glagolskih kolokacija s akuzativnom dopunom. Uz glagole koji označuju davanje (*dati, isplatiti, izdati* itd.) dativ je, uz akuzativ, najčešća dopuna. Iz *Kolokacijske baze* izdvojeno je 20 primjera s takvom kolokacijskom strukturom: *dati /komu/ odobrenje, dati /komu/ otkaz, dati /komu/ pravo /čega/ (dati /komu/ pravo otkupa), dati /komu/ priopćenje / dati priopćenje za /koga/ (dati priopćenje medijima / za medije), dati /komu/ upute, dobiti uvid u /što/, imati primjedbu / primjedbe na /koga, što/,¹⁴ isplatiti /komu/ akontaciju/predujam, izdati /komu/ potvrdu, izdati /komu/ račun, izdati tjeralicu za /kim/, sklopiti ugovor s /kim/, steći uvid u /što/ (Mentor mora steći uvid u samostalnost rada studenta. (http://www.riteh.uniri.hr/media/filer_public/7a/44/7a44b76e-0324-4a7e-8062-23290545e836/pravilnik_diplomskom_radu_diplomskom_ispitu.pdf)), steći uvjete za /što/, ukinuti embargo na /što/, uložiti tužbu/žalbu /komu/*

¹³ Prema korpusnim potvrdama omjer upotrebe glagola *izglasati* (razgovorni oblik) i *izglasovati* (preporučeni oblik) u značenju 'glasujući prihvatiti ili izabrati koga/što' uz imenicu *zakon* jest sljedeći: *izglasati zakon* (687) : *izglasovati zakon* (34). Pristupljeno 19. srpnja 2017.

¹⁴ Ova kolokacija alternira s genitivnom dopunom u množini: *imati primjedaba/primjedbi*.

voditi evidenciju o /komu, čemu/, voditi pregovore s /kim/, vršiti pritisak na /koga/, zaključiti ugovor s /kim/.

5.2. Glagol + G

Glagolske kolokacije s imenskom dopunom u genitivu rijetko su potvrđene. U *Bazi* su izdvojena dva primjera: kolokacija *imati primjedaba/primjedbi*, koja alternira s akuzativnom dopunom *imati primjedbu/primjedbe*¹⁵ (Odbor je raspolagao mišljenjem Vlade Republike Hrvatske koja nije *imala primjedbi* na predmetno Izvješće. (<http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=8956&sec=998>), Ukoliko pristupnik *ima primjedaba* na bodovanje iz srednje škole, dodatne bodove ili status, može uložiti prigovor. (http://www.foi.hr/za_studente/upisi/s_rokovi.html)) i kolokacija *voditi računa* koja se u administrativnim tekstovima najčešće pojavljuje s modalnim glagolima *morati* (... povjerenstvo *mora voditi računa* o broju autora i doprinosu pristupnika u tim radovima (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_03_28_652.html)) i *trebati* (... odvjetnik *treba voditi računa* o zahtjevima profesionalne i opće kulture (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_64_1999.html)).

5.3. Glagol + D

Glagolske kolokacije u kojima glagol otvara mjesto samo dopuni u dativu nisu plodne u administrativnome stilu. Zabilježena je samo kolokacija *odgovarati / ne odgovarati činjenici/činjenicama* (... što *odgovara činjenici* da šišmiši čine jednu od najugroženijih skupina sisavaca u Europi... (<http://www.dzrp.hr/kategorija/clanak/print.php?id=1357>), osiguranje (...) visine mirovine koja *će odgovarati činjenici* da je radnik proveo u radnom odnosu puni radni vijek (<http://www.nsz.hr/novosti-i-obavijesti/>)).

5.4. Glagol + PPI

Glagolske kolokacije koje otvaraju mjesto samo prijedložno-padežnomu izrazu učestale su u administrativnome jeziku. Iz *Kolokacijske baze* izdvojeno je 11 primjera: *imati na umu, imati u vidu*,¹⁶ *stupiti na rad, stupiti na položaj*,

¹⁵ Pretragom korpusa potvrđen je sljedeći omjer: *imati primjedbu* (293) : *imati primjedbi* (509) : *imati primjedaba* (69) i *imati primjedbe* (624). Pristupljeno 20. srpnja 2017.

¹⁶ Glagolske kolokacije *imati na umu* i *imati u vidu* česte su i u publicističkome stilu, ali su potvrđene i u administrativnim i zakonodavnim tekstovima (*Kvalitetan je znanstveni sustav, valja imati na umu, ujedno i uvjet uspješne integracije u EU...* (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_07_108_1429.html), *Podnositelji zahtjeva imaju u vidu da navedena količina alkohola u organizmu „nije definirana kao samostalni prekršaj...”* (<http://www.propisi.hr/print.php?id=8177>)).

stupiti na vlast, stupiti na snagu, stupiti na dužnost, odstupiti s dužnosti, sići s položaja, prijaviti se na natječaj, raspravljati o prijedlogu zakona.

5.4.1. Glagol + PPI + druga padežna dopuna

Sveze u kojima glagol uz prijedložno-padežni izraz kao glavnu dopunu otvara mjesto i drugim fakultativnim padežnim dopunama podvrsta su glagolskih kolokacija s prijedložno-padežnim izrazom: *dati /komu što/ na uvid, obratiti se /komu/ za pomoć, pustiti /koga/ na slobodu, staviti /što/ na glasanje/ glasovanje,¹⁷ staviti /što/ u razmatranje, staviti /komu koga, što/ na raspolaganje, stavljati/staviti /što/ na tržište, staviti /što/ u proceduru, uzeti /što/ u razmatranje.*

5.5. Leksičke dvostrukosti u glagolskim kolokacijama

Na leksičkoj su razini u pojedinim glagolskim kolokacijama ustaljene sinonimne alternacije glagolskih sastavnica u administrativnim i zakonodavnim tekstovima. Najčešće se takve alternacije pojavljuju u kolokacijama koje tvore glagol i imenica u akuzativu: *dati/podnijeti ostavku, dobiti/steći uvid u /što/, izvući/steći korist, napraviti/počiniti prekršaj, napraviti/sastaviti ponudu, obaviti/provesti istragu, podnijeti/uložiti tužbu/žalbu, sklopiti/zaključiti ugovor.*

5.6. Pasivne konstrukcije u glagolskim kolokacijama

Kao najčešće kolokacije s pasivnim oblicima (primjerice, prema tražilici *Narodnih novina*) pojavljuju se sveze *biti nazočan, biti suglasan, biti otklonjen*. Iako su zastupljene u administrativnome stilu, pasivne konstrukcije nemaju status čvrstih glagolskih kolokacija, nego su uvjetovane sintaktičkim i značenjskim ustrojem s obzirom na sadržaj koji se izriče (...ministar (...)) izražava očekivanje da će nabrojani nedostaci u zadanom roku *biti otklonjeni*. (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_01_9_139.html), Strani promatrač *smije biti nazočan* radu nadležnog izbornog povjerenstva za vrijeme održavanja sjednica. (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_10_170_2457.html), Liječnik *treba biti suglasan* s izvođenjem postupka, što potvrđuje svojim potpisom. (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_08_71_1698.html)).

¹⁷ Prema korpusnim potvdama glagolska kolokacija *staviti na glasanje* pojavljuje se 49 puta, a kolokacija *staviti na glasovanje* pojavljuje se 89 puta. Pristupljeno 19. srpnja 2017.

5.7. Glagolske kolokacije s više glagola

U administrativnim i zakonodavnim tekstovima, s obzirom na sadržaj koji se prenosi, ustaljene su konstrukcije u kojima se kanonska glagolska kolokacija (npr. *voditi računa*) ili jednorječni glagol (npr. *očuvati*) pojavljuju uz nepunoznačne glagole (modalne ili fazne) kojima se modificira primarna glagolska radnja ili se označuje tijekom glagolske radnje (Silić i Pranjković 2005: 185–187). U takvim konstrukcijama nepunoznačni glagoli nisu čvrsti dio glagolske kolokacije, nego njihova upotreba ovisi o komunikacijskome kontekstu kad se izriče odnos prema radnji i faza radnje, čime do izražaja dolazi pragmatička dimenzija administrativnoga stila u kojemu se posebna pozornost posvećuje prenošenju sadržaja na primatelja te, barem na formalnoj razini, svjesnosti (odgovornosti) pošiljatelja (državnih tijela) u vezi s provedbom kakva propisa ili postupka. U takvim konstrukcijama česti su stoga glagoli *trebati*, *moći* i *morati*. Najčešće su konstrukcije s jednim nepunoznačnim glagolom:

- Zahtjev putničke agencije organizatora putovanja, pored uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, *mora sadržavati plan* očekivanog prometa... (http://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_01_8_119.html)
- ...povjerenstvo *mora voditi računa* o broju autora i doprinosu pristupnika u tim radovima (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_03_28_652.html)
- Putnička agencija *smije pružati* samo one *usluge* za koje ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom (http://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_01_8_119.html)
- Korisnici potpora koji su ostvarili pravo na državnu potporu (...) *moгу steći pravo na* podnošenje Zahtjeva (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/oglasi/449627.html>)
- Pri reizboru, uz pozitivnu ocjenu Povjerenstva o ukupnoj nastavnoj i stručnoj djelatnosti u proteklom razdoblju pristupnik *treba ispuniti* i sljedeći *uvjet*... (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/oglasi/353728.html>).

Potvrđene su i konstrukcije s više nepunoznačnih glagola:

- Putnička agencija *ne može započeti pružati usluge* prije nego što pribavi rješenje nadležnog ureda... (http://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_01_8_119.html)
- Prirodna dobra i krajobrazne vrijednosti *treba nastojati očuvati* na razini obujma i kakvoće koji ne ugrožavaju zdravlje i život čovjeka... (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1659.html)

- Iskon (...) ima dozvolu na osnovu koje navedene *usluge može početi nuditi* u svakom trenutku (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/oglasia/401237.html>).

U administrativnome je stilu ustaljena konstrukcija u kojoj glagolska kolokacija *imati pravo* otvara mjesto drugim glagolskim kolokacijama:

- Na odluke iz stavka 2. ovoga članka korisnik *ima pravo podnijeti prigovor...* (http://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_30_612.html)
- Savjet *ima pravo predlagati mjere* za unaprjeđenje položaja nacionalnih manjina u svim područjima bitnim za život manjina (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/oglasia/o8209012.html>)
- Društvo *ima pravo* stalno i neograničeno *izdavati nove udjele* u Fondu sukladno odredbama Zakona i ovog Statuta. (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/oglasia/214139.html>).

6. Vrste glagolskih kolokacija

Glagolske kolokacije u administrativnome stilu s obzirom na tvorbeni potencijal imenskih riječi koje su sastavnica određene kolokacije moguće je odrediti kao perifrazne sveze i kao glagolske kolokacije u užemu smislu. Iako je ovdje riječ samo o glagolskim kolokacijama u administrativnome stilu, taj je model primjenjiv i na druge glagolske sveze u hrvatskome jeziku, neovisno o funkcionalnome stilu i upotrebnome kontekstu u kojemu se javljaju.

6.1. Perifrazne glagolske kolokacije

U hrvatskoj se literaturi (Silić i Pranjković 2005: 188–189, Belaj i Tanacković Faletar 2014: 101–102, Matas Ivanković 2016: 547) glagolske sveze koje se temelje na čvrstome odnosu glagola i imenske ili prijedložno-padežne dopune nazivaju perifraznima. Silić i Pranjković (isto) razlikuju perifrazne glagolske sveze s dekomponiranim glagolima i imenskom (deverbativnom) sastavnicom (*voditi borbu, izraziti zahvalnost*) koje se mogu zamijeniti istoznačnim jednorječnim glagolom tvorbeno povezanim s imenicom koja je sastavnica glagolske sveze (*boriti se, zahvaliti*) i perifrazne glagolske sveze koje se ne mogu zamijeniti istoznačnim jednorječnim glagolom (*dovesti u pitanje, prijaviti se na natječaj, stupiti na dužnost*). Neovisno, dakle, o mogućnosti zamjene jednorječnim glagolom čvrste se glagolske sveze s imenskim i prijedložno-padežnim dopunama određuju kao perifrazni glagoli. U širem se smislu perifraza tumači kao opisni, zamjenski izraz za primarni izraz kojim se označuje ka-

kav sadržaj (Škarić 1988, Solar 2006, HP 2013). Iako se najčešće upotrebljava kao stilsko sredstvo i temelji se na prijenosu značenja, primjerice, umjesto pravih osobnih ili zemljopisnih imena (*Bič Božji / Atila, Grad Svjetlosti / Pariz*) ili naziva (*kralj životinja / lav*) te u književnim ili pjesničkim djelima, primarno je obilježje perifraze da zamjenjuje pravi, izvorni izraz. Primijeni li se takvo tumačenje perifraze na glagolske sveze, obilježja perifraznih glagola imaju samo dekomponirani glagoli koji se mogu zamijeniti istoznačnim jednorječnim glagolom, a primjera takvih glagolskih sveza ima i u administrativnome stilu: *dati /komu/ odobrenje / odobriti, dati izjavu / izjaviti, dati prisegu / prisegnuti, dati prijedlog / predložiti, dati suglasnost / suglasiti se, doći do rješenja / riješiti, doći do zaključka / zaključiti, donijeti presudu / presuditi, izvršiti/obaviti/ provesti uplatu / uplatiti, provesti istragu / istražiti, uzeti u razmatranje / razmotriti/razmatrati* itd.

6.2. Glagolske kolokacije u užemu smislu

Za razliku od perifraznih glagolskih sveza koje se mogu zamijeniti istoznačnim jednorječnim glagolom, glagolske kolokacije u užemu smislu kao čvrste glagolske sveze nisu zamjenjive istoznačnim jednorječnim glagolom, nego su one primarni izraz za određeni sadržaj, odnosno radnju ili proces koji označuju jer u hrvatskome jeziku ne postoji jednorječni istoznačni glagol ili je značenje jednorječnoga glagola široko ili usko te se dopunjuje imenskom riječju ili prijedložno-padežnim izrazom s kojim tvori čvrstu ustaljenu svezu (*ispuniti uvjete, stupiti na snagu, preuzeti dužnost, proglasiti izvanredno stanje* itd.). U skupinu glagolskih kolokacija u užemu smislu ubrajaju se i sveze čija je imenska sastavnica tvorbeno povezana s jednorječnim glagolom, ali taj glagol značenjski nije podudaran sa značenjem glagolske kolokacije (npr. *obaviti pretrage* ≠ *pretražiti*).

7. Zamjenjivost glagolskih kolokacija jednorječnim glagolom

Na temelju svih ovdje navedenih kriterija (pragmatički, kontaktni, tvorbeni, perifrazni) moguće je izdvojiti tri skupine glagolskih kolokacija u hrvatskome s obzirom na njihovu zamjenjivost jednorječnim glagolom.

7.1. Glagolske kolokacije koje se mogu zamijeniti jednorječnim glagolom iste tvorbene skupine – perifrazni glagoli

Obilježja zamjenjivih sveza u administrativnome stilu imaju glagolske kolokacije koje su značenjski (većinom prema potvrđama u ŠKRJ-u) i kontekstno

podudarne s jednorječnim glagolom iste tvorbene skupine kao i imenska riječ koja je sastavnica glagolske sveze. Takve kolokacije imaju obilježja perifraznih sveza jer opisno izriču sadržaj za koji postoji jednorječni glagolski izraz. U nastavku se donose takve kolokacije i jednorječni glagol, a u zagradi se prema dobivenim potvrdama donosi i učestalost njihova pojavljivanja u upotrebi. Podebljanim slovima istaknuti su oblici koji su češći u praksi:¹⁸

(1) *dati /komu/ odobrenje / odobriti* (Ministarstvo je dalo odobrenje, 5 / **Ministarstvo je odobrilo, 41**)

(2) *dati /komu/ otkaz / otkazati*¹⁹ (**dati otkaz radniku/radnicima, 39** / otkazati radniku/radnicima 17)

(3) *dati izjavu / izjaviti*²⁰ (dati izjavu za novinare, 17 / dati izjavu novinari-
ma, 40 / izjaviti za novinare, 6 / **izjaviti novinarima, 289**)

(4) *dati nalog za /što/ / naložiti* (dati nalog za kupnju, 29 / dati nalog za pro-
daju, 21 / dati nalog za isplatu, 13 / dati nalog za uhićenje, 8 / dati nalog za
pretres, 6 / naložiti kupnju, 6 / naložiti prodaju, 23 / naložiti isplatu, 23 / na-
ložiti uhićenje, 5 / naložiti pretres, 1)²¹

(5) *dati obećanje / obećati* (Vlada je dala obećanje, 1 / **Vlada je obećala, 96**)

(6) *dati prijedlog / predložiti* (povjerenstvo je dalo prijedlog, 2 / **povjeren-
stvo je predložilo, 23**)

(7) *dati priopćenje / priopćiti* (dati priopćenje za javnost, 12 / dati priopće-
nje za medije, 0 / dati priopćenje medijima, 1 / priopćiti za javnost, 6 / priop-
ćiti za medije, 1 / **priopćiti javnosti, 131** / **priopćiti medijima, 11**)

(8) *dati prisegu / prisegnuti* (predsjednik je dao prisegu, 0 / dati prisegu
pred (...), 6 / **predsjednik je prisegnuo pred /kim/, 12** / **prisegnuti pred /
kim/, 43**)

(9) *dati suglasnost / suglasiti se* (**Vlada je dala suglasnost, 63** / Vlada se
suglasila, 17)

(10) *dati/davati savjet / savjetovati*²² (dati savjet mladima, 13 / **savjetova-
ti mladima, 28**)

¹⁸ Mrežnim je podacima u nastavku pristupljeno 21. srpnja 2017. Potvrde za primjere 1 – 12 i 17 – 31 preuzete su iz hrWaC-a, a za primjere 13 – 16 preuzete su iz baze *Narodnih novina*.

¹⁹ Glagol *otkazati* višeznačan je glagol. Ovdje je istraženo značenje 'obavijestiti o prekidu kojega posla' (ŠKRJ).

²⁰ Glagolska kolokacija *dati izjavu* (*svjedok je dao izjavu, dati izjavu na sudu*), osim u ad-
ministrativnome stilu, proširena je i u publicističkome stilu.

²¹ U ovim kolokacijama podatci variraju ovisno o primjeru pa nije podebljan nijedan oblik.

²² Za sveze *dati/davati jezični/pravni/životni savjet* nije ustaljena zamjena jednorječnim gla-
golom *savjetovati*. Rijetke su potvrde u kojima uz *savjetovati* dolazi prilog: izraz *pravno savje-
tovati* u hrWaC-u je potvrđen 13 puta, za izraz *životno savjetovati* nema potvrda, a izraz *jezično
savjetovati* potvrđen je samo jednom.

(11) *doći do rješenja / riješiti* (doći do rješenja krize, 3 / doći do rješenja problema, 38 / **riješiti krizu, 275 / riješiti problem, 15 769**)

(12) *doći do zaključka / zaključiti* (sud je došao do zaključka, 6 / **sud je zaključio, 229**)

(13) *donijeti odluku / odlučiti* (u službenim aktima sveza *donijeti odluku* potvrđena je **41 224** puta, a glagol *odlučiti* potvrđen je 4 175 puta)

(14) *donijeti presudu / presuditi* (u službenim aktima sveza *donijeti presudu* potvrđena je 414 puta, glagol *presuditi* (*sud je presudio* i sl.) **558 puta**)

(15) *donijeti rješenje / riješiti* (u službenim aktima sveza *donijeti rješenje* potvrđena je 865, a glagol *riješiti* potvrđen je **1768** puta (*sud je riješio* i sl.)

(16) *donijeti zaključak / zaključiti* (u službenim aktima sveza *donijeti zaključak* potvrđena je 91 put, glagol *zaključiti* potvrđen je **2019** puta)

(17) *izdati priopćenje / priopćiti* (Vlada je izdala priopćenje, 2 / **Vlada je priopćila, 56**)

(18) *izreći/izraziti zahvalnost / zahvaliti* (izraziti zahvalnost organizatoru, 6 / izraziti zahvalnost gradonačelniku, 84 / izraziti zahvalnost ministarstvu, 5 / **zahvaliti organizatoru, 50 / zahvaliti gradonačelniku, 185 / zahvaliti ministarstvu, 77**)

(19) *izvršiti dostavu,*²³ 40 / *obaviti dostavu, 27 / dostaviti, 51 131* (izvršiti dostavu rješenja, 2 / obaviti dostavu rješenja, 2 / **dostaviti rješenje, 231**)

(20) *izvršiti/obaviti/provesti uplatu / uplatiti* (izvršiti uplatu članarine, 9 / obaviti uplatu članarine, 1 / **uplatiti članarinu, 209**)

(21) *obaviti istragu / provesti istragu / istražiti* (policija je obavila istragu, 3 / **policija je provela istragu, 17 / policija je istražila, 14**)

(22) *održavati/održati sjednicu / zasjedati* (Sabor će održati sjednicu, 1 / **Sabor je zasjedao / zasjeda / će zasjedati, 40**)

(23) *podnijeti prijavu / prijaviti (se)* (podnijeti prijavu na natječaj, 8 / podnijeti prijavu protiv počinitelja, 5 / **prijaviti se na natječaj, 160 / prijaviti počinitelja, 27**)

(24) *podnijeti žalbu / žaliti se* (podnijeti žalbu na presudu, 34 / žaliti se na presudu, 35)

(25) *provesti obračun / obračunati* (provesti obračun plaće, 1 / **obračunati plaću, 35**)

(26) *sklopiti ugovor / zaključiti ugovor / ugovoriti* (**sklopiti ugovor o prodaji, 103 / sklopiti ugovor o suradnji, 92 / zaključiti ugovor o prodaji, 36 / zaključiti ugovor o suradnji, 12 / ugovoriti prodaju, 31 / ugovoriti suradnju, 51**)

²³ O normativnome statusu glagolskih kolokacija bit će riječi u sljedećemu poglavlju.

(27) *staviti /što/ na glasanje / staviti na glasovanje /glasati / **glasovati** / (staviti na glasanje, 49 / **staviti na glasovanje, 89** / glasati o, 664 / **glasovati o, 1228**)*

(28) *staviti u razmatranje, 7 / staviti na razmatranje, 63 / uzeti na razmatranje, 59 / uzeti u razmatranje, 685 / **razmotriti, 20 339***

(29) *steći uvid u / **uvidjeti** (steći uvid u situaciju, 5 / steći uvid u poslovanje, 6 / steći uvid u problem, 1 / **uvidjeti situaciju, 19** / uvidjeti poslovanje, 0 / **uvidjeti problem, 78**)*

(30) *voditi pregovore / **pregovarati** (voditi pregovore s /kim/, 257 / voditi pregovore sa sindikatima, 3 / **pregovarati s /kim/, 5034** / **pregovarati sa sindikatima, 86**)*

(31) ***vršiti pritisak** / *pritisakati* (/tko/ **vrši pritisak na vladu, 54** / /tko/ pritišće vladu, 48).*

U glagolske kolokacije koje su zamjenjive istoznačnim jednorječnim glagolom ubraja se i kolokacija *pustiti /koga/ na slobodu* koja je istoznačna s glagolom *osloboditi* u značenju ‘dati komu slobodu, izbaviti koga iz zatvora ili zarobljeništa’, ali zbog širega značenjskog potencijala glagola *osloboditi*, nisu dobiveni relevantni podatci za navedeno značenje.

Pretraga korpusnih i mrežnih izvora potvrdila je da u većini primjera (23) u istome značenju preteže upotreba jednorječnoga glagola u odnosu na glagolsku kolokaciju (*dostaviti, glasovati, izjaviti, obećati, obračunati, odobriti, predložiti, pregovarati, presuditi, prijaviti (se), priopćiti* (uz kolokacije *dati priopćenje i izdati priopćenje*), *prisegnuti, razmotriti, riješiti* (uz kolokacije *doći do rješenja i donijeti rješenje*), *savjetovati, uplatiti, uvidjeti, zahvaliti, zaključiti* (uz kolokacije *doći do zaključka i donijeti zaključak*), *zasjedati*), u samo dva primjera izjednačena je upotreba glagolske kolokacije i jednorječnoga glagola (*dati nalog / naložiti, podnijeti žalbu / žaliti se*), a u 6 primjera preteže upotreba glagolske kolokacije u odnosu na jednorječni glagol (*dati /komu/ otkaz, dati suglasnost, donijeti odluku, provesti istragu, sklopiti ugovor o /čemu/, vršiti pritisak*). Upotreba glagolskih kolokacija u odnosu na jednorječni glagol zamjetna je u nekoliko kolokacija u kojima se, ako se primijeni pragmatički kriterij, naglasak stavlja na kakav konkretan postupak (*istraga, otkaz, pritisak*) ili službeni dokument (*odluka, suglasnost, ugovor*), a ne općenito na radnju koja je sadržana u glagolu (*istražiti, odlučiti, otkazati, pritisakati, suglasiti se, ugovoriti*). U većini ostalih primjera u kojima je u istome kontekstu moguća zamjena glagolske kolokacije istoznačnim jednorječnim glagolom učestalijom upotrebom glagola u prvi plan dolazi kakva radnja ili djelovanje izrečeno glagolom.

7.2. Glagolske kolokacije koje se ne mogu zamijeniti istoiznačnim jednorječnim glagolom iste tvorbene skupine – glagolske kolokacije u užemu smislu

Obilježje glagolskih kolokacija u užemu smislu imaju glagolske sveze koje se ne mogu zamijeniti istoiznačnim jednorječnim glagolom. Takve kolokacije primarno označuju određeni sadržaj te nemaju obilježja zamjenskoga ili opisnoga izraza za drugi jednorječni izraz, a ustaljene su u administrativnim i zakonodavnim tekstovima: *dati (službeno) mišljenje, dati ostavku, dobiti akontaciju/predujam, dobiti obećanje, dobiti odobrenje, dobiti otkaz, dobiti/izgubiti spor, dobiti upute, donijeti plan, donijeti zakon, isplatiti akontaciju/predujam, ispuniti/ispunjavati uvjete, ispuniti/ispunjavati zahtjev, izglasati/izglasovati zakon, obaviti očevid, odbaciti optužbe, odbaciti prijedlog, odbiti /čiju/ molbu, odbiti /čiji/ prijedlog, podnijeti molbu, podnijeti ostavku, poništiti odluku, poništiti ugovor, potaknuti zanimanje, predložiti zakon, prekršiti zakon, prekršiti (ugovorne/zakonske) odredbe, preuzeti dužnost, preuzeti odgovornost, prihvatiti /čiju/ molbu, primijeniti silu, proglasiti embargo, proglasiti zakon, propustiti priliku, provesti postupak, provoditi/provesti mjere, pružati usluge, riješiti stambeno pitanje, sastaviti zapisnik, sklopiti ugovor o /čemu/, steći dobit/profit, steći pravo na /što/, steći ugled, steći zvanje, steći znanje, stupiti na snagu, ukinuti embargo, usvojiti (akcijski) plan, usvojiti proračun, usvojiti zakon /nacrta zakona, voditi dnevnik/evidenciju o /čemu/, vršiti/obnašati dužnost, zaključiti ugovor o /čemu/, zatražiti akontaciju/predujam.*

7.3. Glagolske kolokacije koje nisu zamjenjive jednorječnim glagolom

Posebnu skupinu glagolskih kolokacija tvore glagolske sveze uz koje postoji jednorječni glagol iste tvorbene skupine kao i imenska sastavnica glagolske kolokacije, ali je zamjenjivost isključena jer se kolokacija i jednorječni glagol ne upotrebljavaju u istome značenju ili istome kontekstu, odnosno glagolska kolokacija, iako bliskoga značenja kao i jednorječni glagol, prevladava u administrativnome stilu. Izdvajamo sljedeće glagolske kolokacije:

- (1) *obaviti pretrage/pretragu* (med.) ≠ *pretražiti* (različit kontekst)
- (2) *provoditi/provesti zakon* ≠ *ozakoniti* (različit kontekst)
- (3) *stupiti na vlast* ≠ *zavladati* (uz glagolsku kolokaciju *stupiti na vlast* prema korpusnim potvrdama najčešće dolaze subjekti koji označuju osobu ili skupinu (HDZ, SDP, Obama...), a uz glagol *zavladati* najčešće dolaze neživi subjekti (*panika, nevjerica, strah, tišina, histerija, euforija, kapitalizam, komunizam*))

- (4) *dati /komu/ upute* ≠ *uputiti* (različit kontekst)
- (5) *podnijeti zahtjev* ≠ *zahtijevati* (razlika u značenju)
- (6) *izvući/steći korist* ≠ *okoristiti se* (različit kontekst)
- (7) *steći iskustvo* (u prijavama, životopisima i sl.) ≠ *iskusiti* (različit kontekst)
- (8) *voditi zapisnik* ≠ *zapisivati* (različito značenje).

8. Normativni status glagolskih kolokacija

U uvodu je istaknuto da su administrativnomu stilu, unatoč tomu što bi trebao slijediti normu hrvatskoga standardnog jezika, svojstvena i odstupanja od norme na svim jezičnim razinama. Ovdje ćemo upozoriti na dva takva problema povezana s upotrebom glagolskih kolokacija u administrativnim i zakonodavnim tekstovima. Suvremeni normativni priručnici hrvatskoga jezika (Frančić i dr. 2005: 112–113, *Coca-Colin priručnik* 2011: 18, ŠKRJ 2012, *Savjeti* 2016: 75–76) umjesto glagolskih kolokacija u višim stilovima hrvatskoga standardnog jezika, kao što su administrativni, znanstveni i publicistički, preporučuju upotrebu jednorječnih glagola. Zamjena jednorječnim glagolom preporučuje se ako su glagolska kolokacija i jednorječni glagol zamjenjivi u određenoj komunikacijskom kontekstu, tj. ako glagolska sastavnica ili imenska sastavnica kolokacije te jednorječni glagol imaju jednak značenjski potencijal.²⁴ Takav je pristup s jedne strane opravdan jer tvorbeni obrasci prema kojima se u hrvatskome jeziku tvore glagoli velikim dijelom to omogućuju, te se time na planu izraza slijede načela jezične ekonomije, a istodobno se umjesto jezičnih struktura stranih jezika, slijede zakonitosti hrvatskoga jezika. Na uzorku glagolskih kolokacija koji je obrađen za ovo istraživanje pokazalo se da je u jednakim kontekstima, u slučajevima kad uz perifraznu glagolsku kolokaciju postoji i istoznačni jednorječni glagol, učestalija upotreba jednorječnoga glagola umjesto glagolske kolokacije. Međutim, pod utjecajem drugih jezika upotrebom kalkova te zbog pragmatičkih razloga, u administrativnim i zakonodavnim tekstovima česte su i glagolske kolokacije. Osim dekomponiranih glagolskih sveza (*provesti obračun*), kad ne postoji jednorječni glagol, ustaljene su sveze s nepunoznačnim glagolima (*trebati pomoć*) te sveze s punozačnim glagolima i imenskim (*poništiti odluku*) ili prijedložno-padežnim dopunama (*odstupiti s dužnosti*). Iako postoji jednorječni glagol, u administrativnim se tekstovima zbog težnje za nominalnošću (Silić 2006), umjesto same radnje koja se izriče

²⁴ Turk (2013: 349) tumači da tvorbene zakonitosti moraju biti povezane sa semantičkim zakonitostima.

glagolom naglasak stavlja na imenske oblike kako bi se istaknuo kakav postupak (*otkaz, pritisak*) ili dokument (*odluka, suglasnost, ugovor*), odnosno službeni (zakonodavni) okvir kakva postupka.

Osim odnosa glagolskih kolokacija i jednorječnih glagola, norma hrvatskoga standardnog jezika usmjerena je i na glagolski leksik koji je zastupljen u administrativnome stilu. Iako bi administrativni stil trebao njegovati strog odnos prema normi standardnoga jezika (*Coca-Colin priručnik* 2011: 11), upravo su odstupanja na leksičkoj razini jedna od najčešćih pogrešaka koje su se ustalile u administrativnome stilu, a zbog njegova utjecaja kao dobroga stila te su se pogreške ustalile i u drugim stilovima hrvatskoga standardnog jezika. Najčešći primjeri glagola u administrativnome stilu koji odstupaju od normom propisane upotrebe jesu *vršiti/izvršiti, koristiti, ispoštovati, iziskivati, ukazati*. Ti glagoli otvaraju mjesto brojnim imenskim i prijedložno-padežnim dopunama i prošireni su u administrativnim i pravnim tekstovima. Pretraga baze *Narodnih novina*²⁵ potvrdila je sljedeći omjer pojavljivanja tih glagola u odnosu na normom propisane glagole:

(1) *izvršiti* (*dostavu, uplatu*) > *obaviti, provesti* (u dokumentima iz baze *Narodnih novina* glagol *izvršiti* potvrđen je 5006 puta, glagol *obaviti* potvrđen je 4429 puta, a glagol *provesti* potvrđen je 4706 puta. Iako je razlika veoma mala, glagol *izvršiti* najčešće se pojavljuje u službenim tekstovima.

(2) *koristiti* + *A* (*materijal, sredstva*) > *koristiti se* + *I* (u dokumentima iz baze *Narodnih novina* u 5813 potvrda glagola *koristiti* preteže dopuna s akuzativom)

(3) *ispoštovati* (*odluku, ograničenje, zakonske odredbe, rokove, zakon*) > *poštovati* (u dokumentima iz baze *Narodnih novina* glagol *ispoštovati* potvrđen je 18 puta, a *poštovati* 520 puta)

(4) *iziskivati* (*dodatna sredstva, dodatne/veće troškove*) > *zahtijevati* (u dokumentima iz baze *Narodnih novina* glagol *iziskivati* potvrđen je 22 puta, dok se glagol *zahtijevati* pojavljuje 3100 puta. Iako sva značenja glagola *zahtijevati* nisu istoznačna sa značenjem glagola *iziskivati*, ovaj omjer potvrđuje da glagol *zahtijevati* preteže u službenim tekstovima (npr. sveza *zahtijevati* + pridjev *dodatni* u bazi je potvrđena 132 puta)

(5) *ukazati na* (*nedostatke, nejasnoće, nepravilnosti*) > *upozoriti na* / *uputiti na* (u dokumentima iz baze *Narodnih novina* glagolsko-prijedložna sveza *ukazati na* potvrđena je 447 puta, sveza *upozoriti na* potvrđena je 927 puta, a sveza *uputiti na* 1765 puta)

²⁵ Pristupljeno 24. srpnja 2017.

(6) *vršiti dužnost* > ***obnašati dužnost*** (u dokumentima iz baze *Narodnih novina* sveza *vršiti dužnost* potvrđena je 5 puta, a sveza *obnašati dužnost* potvrđena je 305 puta.

Pretraga je pokazala da u administrativnome stilu na 6 istraženih glagola odstupanja od norme postoje u učestaloj upotrebi glagola *izvršiti* te upotrebi glagola *koristiti* s akuzativom. Utjecaj normativnih preporuka vidljiv je u učestalosti standardnih glagolskih oblika *obnašati*, *poštovati*, *upozoriti*, *zahtijevati* umjesto glagola *vršiti*, *ispoštovati*, *iziskivati*, *ukazati*. Iako pripadaju istoj tvorbenoj skupini, glagol *vršiti* u kolokaciji *vršiti dužnost*, u odnosu na preporučeni izraz *obnašati dužnost* iznimno je rijedak u odnosu na učestalu upotrebu glagola *izvršiti*.

9. Zaključak

Ovim su radom obuhvaćene glagolske kolokacije koje su obilježje administrativnoga funkcionalnog stila hrvatskoga standardnog jezika. Iako je, dakle, obrađena samo jedna skupina glagolskih kolokacija, s obzirom na to da su glagolske kolokacije imanentno obilježje administrativnoga stila, može se ustvrditi da je administrativni stil u hrvatskome jeziku temeljni stil u kojemu se ostvaruju glagolske kolokacije te da su se glagolske kolokacije iz administrativnoga stila proširile i u druge funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika, ponajprije u publicistički i razgovorni stil. Razlog tomu jest utjecaj administrativnoga stila na druge funkcionalne stilove hrvatskoga jezika (usp. 1. poglavlje) jer ga govornici spontano prihvaćaju kao stil koji je valjan, tj. usklađen sa standardnojezičnom normom.

Istraživanje je pokazalo da se glagolske sveze u administrativnome stilu mogu svrstati u dvije skupine: perifrazne glagolske kolokacije koje su zamjenjive istoznačnim jednorječnim glagolom (*imati utjecaj* / *utjecati*, *provesti/obaviti uplatu* / *uplatiti*, *staviti u razmatranje* / *razmotriti*) ili glagolske kolokacije u užemu smislu koje se ne mogu zamijeniti istoznačnim jednorječnim glagolom i primarni su izraz za određeni sadržaj (*preuzeti dužnost*, *steći zvanje*, *stupiti na snagu*).

Iako tvorbeni modeli hrvatskoga jezika omogućuju da se umjesto glagolskih kolokacija isti sadržaj izrazi jednorječnim glagolom, što se, kad je to moguće, propisuje i standardnojezičnom normom, pod utjecajem drugih jezika te zbog pragmatičkih razloga glagolske su kolokacije proširene u hrvatskome jeziku, a ovim se radom pokazalo da glagoli, kao i imenice, u hrvatskome jeziku imaju jak kolokacijski potencijal.

Literatura:

- BALDWIN, TIMOTHY; KIM, SU NAM. 2010. Multiword Expressions. *Handbook of Natural Language Processing, Second Edition*. Ur. Indurkha, Nitin; Damerau, Fred J. CRC Press. Boca Raton. USA. 267–292.
- BELAJ, BRANIMIR; TANACKOVIĆ FALETAR, GORAN. 2014. *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika: Imenska sintagma i sintaksa padeža*. Disput. Zagreb.
- BLAGUS BARTOLEC, GORANKA. 2012. Kolokacijske sveze prema drugim leksičkim svezama u hrvatskom jeziku. *Fluminensia: Časopis za filološka istraživanja* 24/2. 47–59.
- BLAGUS BARTOLEC, GORANKA. 2014. *Riječi i njihovi susjedi: Kolokacijske sveze u hrvatskom jeziku*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- Coca-Colin priručnik = Jezični priručnik Coca-Cole HBC Hrvatska*. 2011. Priredile Hudeček, Lana; Matković, Maja (u suradnji s Igorom Čutukom). Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o. Zagreb.
- FIRTH, JOHN R. 1957. A Synopsis of Linguistic Theory 1930–1955. *Studies in Linguistic Analysis: Special Volume*. Philological Society. Oxford. 1–32.
- FRANČIĆ I DR. = FRANČIĆ, ANĐELA; HUDEČEK, LANA; MIHALJEVIĆ, MILICA. 2005. Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb.
- HP = JOZIĆ, ŽELJKO I DR. *Hrvatski pravopis*. 2013. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- IVIR, VLADIMIR. 1992./1993. Kolokacije i leksičko značenje. *Filologija* 20–21. 181–189.
- KOVAČEVIĆ, MARINA; BADURINA, LADA. 2001. *Raslojavanje jezične stvarnosti*. Izdavački centar Rijeka. Rijeka.
- LUZER, JOSIP; TOMINAC COSLOVICH, SANDRA. 2016. Leksikografska obrada glagola, glagolskih kolokacija i sintagmi u dvojezičnim tehničkim rječnicima. *Jezikoslovlje* 17/3. 519–556
- MATAS IVANKOVIĆ, IVANA. 2016. Složeni prijedložni spojevi. *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 42/2. 543–562
- MIHALJEVIĆ, MILICA. 1991. Višerječne natuknice i podnatuknice u jednojezičnom općem rječniku hrvatskoga jezika. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 17: 133–143.
- MIŠČIN, EVELINA. 2012. *Glagolske kolokacije u engleskome jeziku medicinske struke*. Doktorski rad. Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Osijek. 374 str.
- ORDULJ, ANTONIA. 2016. *Kolokacije kao sastavnica leksičke kompetencije u hrvatskom kao inom jeziku*. Doktorski rad. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb. 169 str.

- PETI-STANTIĆ I DR. = PETI-STANTIĆ, ANITA; JAPIRKO, HRVOJE; KEŽIĆ, MARIN. 2016. Koliko su lagani tzv. lagani glagoli u hrvatskom? *Filološke studije* 2/20. 202–225.
- PETROVIĆ, BERNARDINA. 2007. Razvijanje kolokacijske kompetencije u hrvatskom kao stranom i drugom jeziku. *Strani jezici* 36/1. 31–38.
- PETROVIĆ, BERNARDINA. 2008. Glagoli emocionalnih stanja u kolokacijskim strukturama i leksikografskom opisu. *Riječki filološki dani 7: Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Riječki filološki dani*. Ur. Srdoč-Konestra, Ines; Vranić, Silvana. Filozofski fakultet. Rijeka. 589–599.
- PINTARIĆ, NEDA. 2002. *Pragmemi u komunikaciji*. Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta. Zagreb.
- PRITCHARD, BORIS. 1998. O kolokacijskom potencijalu rječničkog korpusa. *Filologija* 30–31. 285–304.
- Savjeti* = BLAGUS BARTOLEC, GORANKA; HUDEČEK, LANA; JOZIĆ, ŽELJKO; MATAS IVANKOVIĆ, IVANA; MIHALJEVIĆ, MILICA. 2016. *555 jezičnih savjeta*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- SILIĆ, JOSIP; PRANJKOVIĆ, IVO. 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Školska knjiga. Zagreb.
- SILIĆ, JOSIP. 2006. *Funkcionalni stilovi hrvatskoga standardnog jezika*. Disput. Zagreb.
- SOLAR, MILIVOJ. 2006. *Rječnik književnoga nazivlja*. Golden marketing – Tehnička knjiga. Zagreb.
- STOJIC, ANETA; MURICA, SANELA. 2010. Kolokacije – teorijska razmatranja i primjena u praksi. *Fluminensia* 22/2. 111–125.
- ŠKARIĆ, IVO. 1988. *U potrazi za izgubljenim govorom*. Školska knjiga. Zagreb.
- ŠKILJAN, DUBRAVKO. 2000. *Javni jezik*. Antibarbarus. Zagreb.
- ŠKRJ = BIRTIĆ, MATEA I DR. 2012. *Školski rječnik hrvatskoga jezika*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Školska knjiga. Zagreb.
- ŠOJAT I DR. = ŠOJAT, KREŠIMIR; FILKO, MATEA; FARKAŠ, DAŠA. 2016. Verbal Multiword Expressions in Croatian. *Proceedings of the Second International Conference Computational Linguistics in Bulgaria*. Ur. Institute for Bulgarian Language; Bulgarian Academy of Sciences. Institute for Bulgarian Language – Bulgarian Academy of Sciences. Sofia. 78–85.
- TURK, Marija. 2013. *Jezično kalkiranje u teoriji i praksi: Prilog lingvističkim jezičnih dodira*. Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Zagreb.

Mrežni izvori:²⁶

hrWaC: <http://nlp.ffzg.hr/resources/corpora/hrwac/>

Društvo za zaštitu prirode: <http://www.natura.hr/>

Narodne novine: <https://www.nn.hr/>

Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja: <http://www.nsz.hr/pravo-i-propisi/dokumenti/>

Propisi.hr: <http://www.propisi.hr/>

Sabor.hr: <http://www.sabor.hr/>

Zakon.hr: <https://zakon.hr/>

Mrežni dokumenti:

Kodeks odvjetničke komore: <http://www.hok-cba.hr/hr/kodeks-odvjetnicke-etike>

Pravilnik o diplomskom radu i diplomskom ispitu na diplomskim sveučilišnim studijima Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci: www.ffri.uniri.hr/files/dokumentifakulteta/2010-09-28

Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_03_28_652.html

Zakon o javnoj nabavi: <https://www.zakon.hr/z/223/Zakon-o-javnoj-nabavi>

Zakon o poljoprivredi: <https://www.zakon.hr/z/232/Zakon-o-poljoprivredi>

Zakon o turističkoj djelatnosti: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_01_8_119.html

Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu: <https://www.zakon.hr/z/187/Zakon-o-vježbenicima-u-pravosudnim-tijelima-i-pravosudnom-ispitu>

Zakon o zaštiti okoliša: <https://www.zakon.hr/z/194/Zakon-o-zaštiti-okoliša>

Verbal collocations in the administrative functional style

Abstract

The administrative functional style is one of the five styles of the Croatian standard language, which is described in detail in Croatian linguistic literature (Kovačević i Badurina 2001, Silić 2006, Frančić i dr. 2005, *Coca-Co-*

²⁶ Podatci o pristupanju mrežnim izvorima i mrežnim dokumentima navedeni su u samome tekstu.

lin priručnik 2011, Turk 2013). The administrative style includes both legislative and prescriptive texts (law, judiciary, diplomacy, public services) with different text forms (laws, regulations, ordinances, certificates, decisions, applications, reports, CVs). The language of such texts is based on the use of nominal and verbal collocations. The verbal collocations in relation to nominal collocations are much less described in Croatian literature (Petrović 2007/2008). In this paper, emphasis will be placed on the analysis of frequent verbal collocations in the administrative style (*stupiti na snagu* ‘come into force’, *odstupiti s dužnosti* ‘to step down’, *provesti zakon* ‘to pass a law’, *obnašati dužnost* ‘perform the duties’, *poništiti odluku* ‘to annul the decision’, *preuzeti dužnost* ‘to take office’, *preuzeti odgovornost* ‘to take responsibility’, *održati sjednicu* ‘hold a meeting’). According to the corpus and the administrative and legal texts (hrWaC, *Narodne novine*, *Propisi.hr*, *Zakon.hr*), it will be described syntactically potential of verbal components in verbal collocations. Both grammatical correlation between the components of verbal collocations (valency) and periphrastic potential of verbs will be taken into consideration. The intention is to observe communicative and pragmatic dimensions of verbal collocations. Finally, we will discuss the possibility of replacing the verb collocation with a single verb and also the normative status of verbal collocations in Croatian will be analyzed.

Ključne riječi: administrativni funkcionalni stil, glagolske kolokacije, hrvatski jezik
Key words: administrative style, Croatian, verbal collocations

